

JOGALKOTÁS.

Uj jogszabályok.

Kötött devizagazdálkodás. A 4550/1931. M. E. sz. r. 4. §-ának alapvető szabálya szerint külföldi fizetési eszközben csak a Magyar Nemzeti Bank útján vagy hozzájárulásával szabad fizetést teljesíteni. Ezen általános szabállyal szemben a 3900/1932. M. E. sz. r. kivételt létesített, amennyiben kimondotta, hogy a hazai közlekedési vállalatok a *nemzetközi áruforgalommal kapcsolatos utánvét, készpénz nélkül* és minden más olyan követelés megfizetését, amelyet ők maguk külföldi közlekedési vállalat részére külföldi pénzürtékben kötelesek kiegyenlíteni, külföldi fizetési eszközökben követelhetik. Ugyanezen rendelet egy további rendelkezése kimondotta, hogy a kereskedelmi miniszter bizonyos esetekre illetve bizonyos árukra, rendelettel intézkedhetik külföldi fizetési eszközökben való teljesítés megkövetelésének kötelezővé tétele iránt.

A f. 1934. év július hó 15-én életbelépett 42484/1934. K. M. sz. r. e felhatalmazás alapján kimondotta, hogy a hazai vasuti pénztáraknál, valamint a vasuti menetjegyeket árusító egyéb vállalatoknál megváltott vasuti menetjegy árának, valamint a hálókocsipótdíjnak *külföldi díjrészeit* külföldi fizetési eszközzel kell megfizetni, mégis azzal, hogy az osztrák sillingértékben megállapított menetdíjakra, valamint a határszéli forgalomban kiadott pótjegyekre e kivételes rendelkezés nem vonatkozik. Ez utóbbiak tehát nem fizetendők, és ennélfogva nem is fizethetők külföldi fizetési eszközökkel.

1914. január 1. előtti jelzálogjogok törlése. A törvénykezés egyszerűsítéséről szóló törvény, kiindulva abból, hogy az 1914. év előtt bekebelezett terhek nagy része azóta értékét vesztett forintokban és koronákban van bekebelezve, és hogy viszont ezeknek a telekkönyvben továbbvezetése a követelések értékével arányban nem álló munkát okoz, 100. §. 1. bek.-ében felhatalmazta az igazságügyminisztert az ilyen telekkönyvbe bejegyzett teherterelek törlése szabályainak rendelettel való megállapítására.

E felhatalmazás alapján kelt a 25.300/1934. I. M. sz. r., amely kimondotta, hogy koronaértékben vagy forgalomban már nem levő más belföldi pénznemben meghatározott követelés biztosítására a telekkönyvben 1914. évi január hó 1. napja előtt kezdődő hatállyal bejegyzett jelzálogjogoknak, valamint az ily jelzálogjogokat terhelő jogoknak és a kapcsolatos egyéb bejegyzéseknek telekkönyvi törlését akár kérelemre, akár hivatalból el kell rendelni, ha a jelzálogos követelés bejegyzett tőkeösszege pengőértékre átszámítva huszonöt pengőt meg nem halad.

Huszonöt pengő értéket *meghaladó* ilyen követelés biztosítására az 1914. január 1. előtti időpontot megelőző hatállyal bejegyzett jelzálogjog törlését csak kérelemre és csak akkor

szabad elrendelni, ha a kérelem mellett alkalmas módon igazolva van, hogy a hitelező szabályszerűen kielégítést nyert, vagy hogy jelzálogjoggal biztosított követelést járulékaival a jelzálogos hitelező részére bírói letétbe helyezték.

Nem szabad az előzőek alapján törölni a jelzálogjogot, ha a jelzálogjoggal kapcsolatban az átértékelési törvény 28. §-a alapján a jelzálogos követelés átértékelésére vonatkozó feljegyzés van a telekkönyvbe bejegyezve, vagy ha a telekkönyvi bejegyzés szerint a jelzálogos követelést valósággal aranyban, aranyértékben vagy egyébként értékálló módon kell a jelzálogból kielégíteni, vagy ha az ingatlanra e rendelet életbelépésekor az árverés el van rendelve.

A jelzálogos hitelező vagy egyéb telekkönyvi érdekelt a törlést rendelő végzés kézbesítésétől számított 15 nap alatt a törlés ellen felfolyamodással élhet, ha a törlésnek a rendelet értelmében nem lett volna helye.

A rendelet rendelkezéseit a bányatelekkönyvben és a vasutak és csatornák központi telekkönyvében bejegyzett jelzálogjogok tekintetében is megfelelően alkalmazni kell.

* * *

Mezőgazdák kedvezményei. Az egyes gabonaneműek értékesítése érdekében szükséges intézkedésekről szóló 1930:XXII. t.-c., amely a gabonajegyet (boletta) a mezőgazdaság felsegítése céljából bevezette, felhatalmazta a kormányt, hogy amennyiben a gabona árának alakulása indokolja, a gabonajegy intézményét felfüggeszthesse. Miután pedig a gabonaárak az utóbbi időben lényegesen emelkedtek, az 5600/1934. M. E. sz. r. ezzel a felhatalmazással élt is és a gabonajegy intézményét 1934. július 1. napjával kezdődő hatállyal további intézkedésig felfüggesztette.

Ettől függetlenül azonban — az előző évbeli rendeletek rendelkezéseinek mintájára — továbbra is érvényben maradtak a mezőgazdáknak azok szerint is nyújtott kedvezmények, mint földadómegettérítés a mezőgazdák egyes kategóriáinak, közmunkaszolgáltatási kötelezettségek mérséklése, egyes mezőgazdasági cikkek vasuti fuvardíjainak mérséklése, stb.

A másodelőző évi hasonló tárgyú 3400/1932. M. E. sz. rendelet a kedvezmények fedezése céljából „A mezőgazdaság megsegítésére szolgáló alap”-ot (boletta alap) létesítette, amelyet a 6200/1933. M. E. sz. r. az előző évre fenntartott, az 1934—35. gazdasági évre pedig jelen R. tart fen, lényegében ugyanazok a bevételek esvén ezen alap javára, mint amelyek az előző évben, nevezetesen a liszt és rizs forgalmiadóváltás-, a textilgyárak által fizetendő bizonyos hozzájárulások, a textil, gyarmat és fűszerárú forgalmiadóváltásnak és a sajtolt élesztő fogyasztási adójának emeléséből előálló bevételi többlet, a kartellilletékekből és szénadókból származó bevétel, valamint a társulati adó alá eső vállalatok ú. n. külön hozzájárulása.

A gabonajegy intézményének felfüggesztésével kapcsolatos átmeneti intézkedések tárgyában a 98600/1934. P. M. sz. r., egyes